

9. april 2024

Høringsinnspill fra stiftelsen CRUX:

Forslag til endringer i forskrift om nasjonal retningslinje for barnevernspedagogutdanning

CRUX er en landsomfattende ideell og diakonal stiftelse med rundt 600 ansatte og 170 frivillige. CRUX er en av de større ideelle leverandørene av barnevernsinstitusjoner. I tillegg driver stiftelsen spesialiserte fosterhjem og ulike hjelpetiltak på kommunalt nivå. CRUX har også spesialiserte institusjoner knyttet til rus- og avhengighetsbehandling (TSB) og psykisk helsevern, samt oppfølgingsentre for mennesker utenfor arbeidslivet. Vi har også et tilbud til mennesker med psykisk utviklingshemming.

Overordnet innspill om juss til kapittel 3 Læringsutbytte for kompetanseområdet forsvarlig rettsanvendelse og rettsikkerhet i barnevernet, § 7, 8 og 9:

Stiftelsen CRUX takker for muligheten til å gi innspill til endringer i forskriften på en viktig utdanning.

Endringene i kapittel 3 ser ut til å innebære en tydelig styrking av jussforståelsen i barnevernet. Dette er en forståelig endring, sett i lys av kritikken mot barnevernet. CRUX mener det er positivt at barnevernsstudenter får styrket forståelse av juss og forvaltning.

En bred utdanning blir bredere

Samtidig ønsker vi å løfte en bekymring for om styrking av jussfag vil gå på *bekostning* av den sosialfaglige kjernekompetansen. Dersom dette blir tilfelle i praksis, kan det være grunn til å stille spørsmål ved om en allerede bred utdanning blir for bred.

CRUX har mange barnevernspedagoger som ansatte, både på institusjoner og i kommunal oppfølging. Vi mener at det er sentralt å ivareta, og styrke, barnevernspedagogens særlige kompetanse på barn og familiers behov. Utøvelsen av barnevernsfaglig arbeid bør sees i sammenheng med annen kompetanse i kommunen, og særlig etter innføringen av barnevernsreformen som forutsetter tett samarbeid mellom flere fagfelt.

Rettsanvendelse og rettsikkerhet må sikres i tverrfaglig samarbeid

De foreslåtte endringene i forskriften ser ut til å skulle møte et bredt spekter av generelle utfordringer i barnevernet og mange samfunnskrav. Her kan det stilles spørsmål ved om dette løses på utdanningsnivå, eller om noen av utfordringene bedre kan løses i det kommunale tjenesteapparatet, og i samarbeid med flere yrkesgrupper.

Jussen i barnevernet er komplisert, og det er tunge, og noen ganger motstridene hensyn, som veies mot hverandre – slik som barn og foreldres rettigheter og hva som er god nok omsorg.

I kommunal barnevernstjeneste kan kanskje det være mer tjenlig å ansette jurister med inngående kunnskap om barnevernfaglig rettspraksis i en veiledende rolle. På denne måten sikres kvaliteten på

den juridiske kompetanse i tjenesten på systemnivå, og barnevernsarbeiderens kompetanse til å jobbe sosialfaglig med barn og familier i utsatte livssituasjoner blir bedre anvendt.

Jussen må være anvendbar

Dersom jussfokuset blir styrket, er det selvfølgelig viktig at opplæringen settes i sammenheng med praktisk utførelse og utøvelse av skjønn.

Studentene vil møte mange problemstillinger i det virkelige liv der rettsanvendelsen er krevende. Dette opplever våre ansatte daglig på institusjonene. Undervisningen bør ruste studentene for å håndtere uforutsette hendelser og krevende avveininger.

Overordnet innspill om medvirkning:

Viktigheten av medvirkning og rettigheter understrekes både i § 7 Forsvarlig rettsanvendelse og rettsikkerhet i barnevernet, § 10 og 11 Yrkesrolle, etikk og samarbeid til barnets beste. Vi savner et perspektiv der medvirkning ikke bare sikrer medvirkning som rettslig praksis, men som en integrert del av det barnevernsfaglige perspektivet. Vi foreslår at «samarbeid med barn og relasjonsarbeid» legges inn som grunnleggende ferdighet og kompetanse, både i § 5 og § 6 om Barnevernsfaglig kompetanse.

Overordnet innspill om egenomsorg/ivaretagelse av hjelperen til § 12 Yrkesrolle, etikk og samarbeid til barnets beste – Generell kompetanse:

Refleksjon om egenomsorg og ivaretagelse av hjelperen er sentralt for å stå i barnevernsarbeid over tid. Vi savner dette perspektivet i retningslinjene, og foreslår at det settes inn som et kulepunkt. For å motvirke turnover i barnevernet, tror vi det er viktig at ansatte er trygge på egen kompetanse og yrkesrollen, slik at de er bedre rustet mot «praksissjokket».

Bufdirs kartlegging av turnover i barnevernet¹ viser at høyt arbeidspress og mye ansvar er sentrale årsaker til turnover i kommunalt barnevern og på institusjoner. I samme undersøkelse, oppgir endel av respondentene at nyutdannede ikke er godt nok forberedt på hva jobben innebærer, at det er for stort sprik mellom faglige idealer og realiteter, samt at arbeidet er psykisk belastende.

Vi mener at retningslinjene bør ruste studentene for praksis, og gi dem verktøy til å stå i et viktig, men også krevende arbeid. Dette er sentralt for oss som arbeidsgiver. Vi foreslår derfor at «egenomsorg/ ivaretagelse av hjelpere» løftes frem i forskriften, for å signalisere at dette er sentralt i yrkesutøvelsen.

¹ [turnover blant ansatte i barnevernet hvorfor slutter sa mange en nasjonal omfangsundersokelse.pdf \(bufdir.no\)](https://www.bufdir.no/turnover-blant-ansatte-i-barnevernet-hvorfor-slutter-sa-mange-en-nasjonal-omfangsundersokelse.pdf)

Andre konkrete innspill:

- **§ 3 Kompetanseområder:** Vi synes det sender et uheldig signal å fjerne punkt om «oppvekst og familieliv», fordi barnets liv foregår i en familie og en kontekst. Vi er positive til at punkt om «forsvarlig rettsanvendelse og rettsikkerhet i barnevernet» settes inn.
- **§ 5 Barnevernsfaglig kompetanse – Ferdigheter:** Vi støtter at ordet «forebyggende» tas inn. Forebyggende arbeid er helt sentralt.
- **§ 10 Yrkesrolle, etikk og samarbeid til barnets beste - Kunnskap eller 11 Yrkesrolle, etikk og samarbeid til barnets beste – Kunnskap:** Her savner vi en setning om hvordan levekår, utenforskap, rus og psykisk-/fysisk uhelse kan påvirke familier.
- **§ 17 Praksisstudier:** Det er helt sentralt med praksistrening, jamfør vårt innspill til § 12. Her står det at hovedvekten av studiene bør gjennomføres innenfor kommunalt og statlig barnevern. Dette kan utvides til å også omfatte de ideelle, som har høy kompetanse. Kontakt med studenter og praksistrening kan være en viktig arena for rekruttering, både for studentene og for de ideelle.

På vegne av stiftelsen CRUX

Ingvill Elvestad Meltvedt, leder for kommunikasjon og samfunnskontakt
Lisette Holm, fagrådgiver CRUX oppvekst - institusjon